

Psychologie vzdělávání a výchovy

Bohumíra Lazarová ÚPV FF MU

lazarova@phil.muni.cz

Jan Marez (PedF a FSS MU)

Josef Lukas (CPIV a FSS MU)

Literatura

FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Vyd. 1. Praha : Portál, 1997.

HRABAL, V. - PAVELKOVÁ, I. *Jaký jsem u itel*. Praha : Portál, 2010

LAZAROVÁ, B. *Netradi ní role u itele :o situacích pomoci, krize a poradenství ve školní praxi*. Brno : Paido 2008. MAREŠ, J. *Styly u ení Oák a student* . Vyd. 1. Praha : Portál, 1998.

MAREŠ, J., ÁP, J. *Psychologie pro u itele*. Praha : Portál, 2001 PIAGET, J. *Psychologie intelligence*. Vyd. 2., v nakl. Portál 1. Praha : Portál,

STERNBERG, R.J. *Kognitivní psychologie*. Vyd. 2. Praha : Portál, 2009.

Psychologie vzdělávání a výchovy

Analogicky:

Educational Psychology

“ Pedagogická psychologie

“ Psychologie vyučování a výchovy

“ Učitelská psychologie

Postavení v systému psychologických v d

- Základní disciplíny
- Aplikované disciplíny

Vztah:

- k Ψ vývojové (základní),
- k Ψ obecné (základní - pojmy),
- k Ψ osobnosti (základní)
- k Ψ poradenské (aplikovaná)
- k Ψ školní ....
- .....

Vztah k jiným v dům

- “ **Pedagogika (ada společných témat), speciální pedagogika**
- “ Sociologie
- “ Antropologie
- “ ò .

Definování číms se zabývá psychologie V a V?

- “ Psychologickými aspekty výchovných a vzdělávacích procesů ..
- “ Psychikou a osobností člověka v procesu výchovy a vzdělávání
- “ Průběhem, podmínkami a výsledky výchovy a vyučováním

Využití v praxi u uče

- “ porozumět procesu a práci učení (porozumět principům, které učení umožňuje, aby dítě učení pochopilo, aby si je osvojilo a zapamatovalo).
• hledá způsob, poznat kognitivní styly
- “ porozumět žákovi, s ohledem na kontext celé učební situace (porozumění prostředí školy a situaci žáka v ní, vnímání školy jako specifického prostředí pro učení)
- “ porozumět procesu učení ve vztahu k výukové cíli
- “ porozumět faktorům, které učení podporují . inhibují mimo kognitivní sféru - sociální zázemí žáka, osobnost, eventuálně nemoc a rodina. Jak zvýšit motivaci žáka k učení.
- “ porozumět žákovi jako sociální skupině
- “ pro autodiagnostiku učitele, jeho sebepercepci, psychohygienu
- “ Atd.

Pojetí ped. psych.

- “ **Pedps: využití poznatk obecné psychologie ve výchov a vzd lávání** ť Slabá presti0, slabé vyu0ití, vzorem jsou p írodní v dy. Experimenty: vnímání, pam , intelligence (m ítelné) (19. stol.)
- “ **Pedps: využití vývojové psychologie** v pedagogické praxi (20. stol. za átek) vliv Piaget, Vygotskij . do centra pozornosti se dostává aktivita a vývoj samotného dít te.
- “ Snahy **nahradit pedagogiku psychologíí** (psychologie nenabízí své poznatky pedagogice, ale p ímo zkoumá, vysv tluje ť)
- “ Pedagogická psychologie jako sou ást pedagogiky (protireakce)
- “ **Pedps. jako samostatná disciplína psychologická** (prolínání)

Vliv psychol. směr

- “ Asocianismus (Herbart, Ebbinghaus - asociace, paměť .
vliv na učení)
- “ Reflexologie (Pavlov . podmínování jako učení)
- “ Behaviorismus (Thorndike, Skinner, Watson: stimuly .
reakce jako základ učení)
- “ Humanistická psych. (Rogers . vliv osobnosti, vliv volby,
respekt k individualitě)
- “ Kognitivní směry (Tolman, Kelly - kognitivní cesty -
mapy, individuální konstrukce poznání)